

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
Φορμίωνος 83, Καισαριανή, τ.κ. 161 21. Τηλ. 210-7224123 fax.: 210-7223584
(Internet) <http://www.imkby.gr> - (e-mail) info@imkby.gr

Άριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/194 Έν Καισαριανῇ τῇ 17ῃ Μαρτίου 2021

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 239η

Πρός

τούς Πανοσι(ολογι)ωτάτους καί Αἰδεσιμ(ολογι)ωτάτους

Πρεσβυτέρους

τούς Ἱεροκήρυκες καί τούς Ἐφημερίους

τούς Ἱερολογιωτάτους Διακόνους

καί τίς Ὀσιώτατες Μοναχές

τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

Ἀγαπητοί Πατέρες καί Ἀδελφοί

Χαίρετε ἐν Κυρίῳ

Θέμα «Ἑκκκληση γιά μία εὐαγγελική ζωή»

«Τό στάδιο τῶν ἀρετῶν ἡνέωκται οἱ βουλόμενοι ἀθλῆσαι εἰσέλθετε» σαλπίζει μέ τόν ὕμνο της ἡ ἁγία Ἑκκλησία, προτρέπουσα τοὺς πιστοὺς νά ἀγωνισθοῦν κατά τήν Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή γιά νά ἀποκτήσουν τίς ἀρετές πού διδάσκονται καί προβάλλονται ἀπό τό Ἱερό Εὐαγγέλιο.

Στόν πνευματικό ἀγῶνα τῆς περιόδου καθοδηγούμεστε ἀπό τόν πρωταθλητή τοῦ εὐαγγελικοῦ στίβου ἀπόστολο Παῦλο.

1. Ἡ ζωή τῆς ματαιότητος

«Τοῦτο οὖν λέγω καί μαρτύρομαι ἐν Κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν καθὼς καί τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν» (Πρὸς Ἐφεσίους δ' , 17)

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος στοὺς στίχους τοῦ τετάρτου κεφαλαίου στ. 7 καί ἐξῆς τῆς Πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς του ἀρχίζει μία πειστικότερη ἑκκκληση γιά μία νέα ἠθική, μία ἑκκκληση πού ἐκτείνεται μέχρι τό ε' , 21. Δίνοντας τή μαρτυρία του στό ὄνομα τοῦ Κυρίου, δηλαδή, μέ τήν ἐξουσία τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου καί μέ τή θεοπνευστία πού διέθετε, παροτρύνει τοὺς χριστιανούς ν' ἀποβάλουν κάθε ἵχνος τῆς παλιᾶς τους ζωῆς, σάν νά ἦταν ἓνα λασπωμένο πανωφόρι, καί νά φορέσουν τίς ἀρετές καί τίς ἀξίες τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ

Χριστοῦ. Νά μήν ζεῖτε πιά ὅπως ζοῦν οἱ εἰδωλολάτρες, λέει. Δέν ἦταν πιά εἰδωλολάτρες, ἦταν χριστιανοί. Θά ἔπρεπε νά ὑπάρχει μία ἀντίστοιχη ἀλλαγὴ στή ζωὴ τους. Ὁ Παῦλος ἔβλεπε τὰ ἔθνη χωρὶς τόν Χριστό νά βυθίζονται στήν ἄγνοια καί στήν ἐξαχρείωση. Τούς χαρακτήριζαν ἑπτὰ τρομερά πράγματα. Οἱ ἄνθρωποι μακριά ἀπὸ τόν Χριστό ἦταν:

ά . Ἄσκοποι. Ἀκολουθοῦσαν τούς μάταιους διαλογισμούς τους. Ἡ ζωὴ τους ἦταν ἄδεια, χωρὶς νόημα καί καρπό. Ὑπῆρχε πολλή δραστηριότητα ἀλλὰ καμία πρόοδος. Κυνηγοῦ σάν χίμαιρες καί σκιές καί παραμελοῦσαν τίς οὐσιώδεις πραγματικότητες τῆς ζωῆς.

«Ἐσκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν» (Πρὸς Ἐφεσίους δ΄ , 18)

β . Τυφλοί. «Ζοῦνε μέ δεμένα μάτια σ' ἓναν κόσμον ψευδαισθήσεων» σύμφωνα μέ μία μετάφραση. Τό μυαλό τους εἶναι σκοτισμένο. Πρῶτον, εἶχαν μία ἐκ γενετῆς ἀνικανότητα νά κατανοήσουν τίς πνευματικές ἀλήθειες, κι ἔπειτα, ἐπειδὴ ἀπέρριψαν τὴ γνώση τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ὑπέφεραν ἀπὸ τύφλωση πού τοὺς βρῆκε σάν κρίση ἀπὸ τόν Κύριο.

γ . Ἀσεβεῖς. Εἶχαν ἀποξενωθεῖ ἀπὸ τὴ ζωὴ ποῦ δίνει ὁ Θεός, μ' ἄλλα λόγια βρίσκονταν σὲ μεγάλη ἀπόσταση ἀπ' αὐτόν. Αὐτό ἔλαβε χώρα ἐξαιτίας τῆς ἐκούσιας, βαθιᾶς ἄνοιᾶς τους καί τῆς σκληρότητας τῆς καρδιάς τους. Εἶχαν, ἀπορρίψει

τό φῶς πού τούς ἔστελνε ὁ Θεός μέσα ἀπό τή δημιουργία καί μέσα ἀπ' τή συνείδησή τους, καί εἶχαν στραφεῖ στήν εἰδωλολατρία. Στή συνέχεια ἀπομακρύνονταν ὅλο καί περισσότερο ἀπό τόν Θεό.

*«Οἵτινες, ἀπηλγηκότες, ἑαυτοὺς παρέδωκαν
τῇ ἀσελγείᾳ εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ»
(Πρὸς Ἐφεσίους δ', 19)*

δ . Ἀδιάντροποι. Ἦταν ἀναίσθητοι. Εἶχαν ξεπεράσει πιά τόν πόνο. Πόσο ἐκφραστικό! Ὄταν στήν ἀρχή ἀπορρίπτουμε τή συνείδηση, νιώθουμε μέσα μας ἕναν πόνο σάν σουβλιά, ὑπάρχει μία εὐδιάκριτη διαμαρτυρία μέσα μας. Ἄν ὅμως ἡ φωνή αὐτή φιμωθεῖ, ἀρχίζει σιγά σιγά καί θαμπώνει καί γίνεται ὑποτονική, καί κάθε διαμαρτυρία τῆς συνείδησης πνίγεται. Ἡ σουβλιά τοῦ πόνου δέν εἶναι πιά τόσο ὀξεία, μέχρι πού στό τέλος ὁ πόνος μπορεῖ νά ξεπεραστεῖ.

έ . Αἰσχροί. Συνειδητά ἐπιδίδονταν στήν ἀσέλγεια, δηλαδή, σέ συμπεριφορά χυδαιότητας. Ἡ κυριότερη ἁμαρτία τῶν εἰδωλολατρῶν ἦταν καί ἐξακολουθεῖ νά εἶναι ἡ σεξουαλική ἀνηθικότητα. Εἶχαν ἐξοκείλει σέ μία ἀνεπανάληπτη ἀχρειότητα. Τά τεῖχη τῆς Πομπηίας μαρτυροῦν γιά τήν ντροπή καί τή χαμένη εὐπρέπεια τῆς

πόλης. Οί ίδιες αμαρτίες χαρακτηρίζουν τόν είδωλολατρικό κόσμο σήμερα.

στ΄ . Άπρεπεῖς. Στήν σεξουαλική τους αμαρτία πράττουν κάθε είδους ἀκαθαρσία. Ἐδῶ ὑπάρχει ἡ νύξη ὅτι ἐπιδίδονταν σέ κάθε μορφή ἀνηθικότητας, σάν νά ἔκαναν ἐμπόριο ἢ ἐπιχείρηση μέ τήν ἀσέλγεια.

ζ΄ . Ἀχόρταγοι. Χωρίς φραγμό. Ποτέ δέν ικανοποιοῦνταν. Ποτέ δέν εἶχαν ἀρκετά. Ἡ αμαρτία τοὺς δημιούργησε μέσα τους μιά τεράστια ὄρεξη νά θέλουν πιο πολύ καί πιο πολύ νά δοκιμάζουν ὅλο ἀπό τά ἴδια.

«Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν»

(Πρὸς Ἐφεσίους δ΄ , 20)

Πόσο διαφορετικά ἦταν ὅλα αὐτά ἀπὸ τὸν Χριστό πού οἱ Ἐφέσιοι εἶχαν γνωρίσει καί ἀγαπήσει! Ἐκεῖνος ἦταν ἡ προσωποποίηση τῆς καθαρότητας καί τῆς ἀγνότητας. Δέν γνώρισε αμαρτία, δέν ἀμάρτησε ποτέ, δέν ὑπῆρξε ἡ παραμικρή αμαρτία μέσα του.

«Εἶγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε,

καθὼς ἐστὶν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ»

(Πρὸς Ἐφεσίους δ΄ , 21)

Τό εἶγε τῆς φράσης «εἶγε αὐτόν ἀκούσατε καί ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε» δέν ἔχει σκοπό νά ἀμφισβητήσῃ τή μεταστροφή τῶν Ἐφεσίων. Ἀπλά τονίζει τό γεγονός ὅτι ὅλοι ἐκεῖνοι πού

εἶχαν ἀκούσει τόν Χριστό καί εἶχαν διδαχτεῖ ἀπ' αὐτόν, τόν εἶχαν γνωρίσει σάν τήν οὐσία τῆς ἀγιότητος καί τῆς εὐσέβειας. Τό νά ἔχεις «ἀκούσει» τόν Χριστό σημαίνει νά τόν ἔχεις ἀκούσει μέ τήν ἀκοή πού ὁδηγεῖ στήν πίστη -νά τόν ἔχεις δεχτεῖ ὡς Κύριο καί Σωτήρα. Ἡ φράση ἐν αὐτῷ «ἐδιδάχθητε», ἀναφέρεται στή διδαχή πού δέχτηκαν οἱ Ἐφέσιοι καθώς ζοῦσαν σέ κοινωνία μαζί του μετά τή μεταστροφή τους. Κάθε ἀλήθεια ἀποκτᾷ διαφορετική διάσταση καί χαρακτήρα, ὅταν ὑπάρχει καί ἡ προσωπική σχέση μέ τόν Ἰησοῦ. Ἀλήθεια χωρίς τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ μικρή δύναμη ἔχει» Καθώς ἐστίν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ. Δέν διδάσκει μόνο τήν ἀλήθεια ὁ Ἰησοῦς, εἶναι ἡ ἐνσαρκωμένη ἀλήθεια (Ἰωάν. 14:6). Τό ὄνομα Ἰησοῦς μᾶς παραπέμπει πίσω στήν ἐπίγεια ζωή του, ἀφοῦ αὐτό εἶναι τό ὄνομα τοῦ κατά τήν ἐνσάρκωση. Συγκρίνοντας τήν ἄψογη ζωή πού ἔζησε ὡς ἄνθρωπος σ' αὐτό τον κόσμο, βλέπουμε τήν ἀντίθεση τῆς ζωῆς τῶν εἰδωλολατρῶν τούς ὁποίους μόλις περιέγραψε ὁ Παῦλος.

2. Ἡ ἐν Χριστῷ ζωῇ

«Αποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τήν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης»

(Πρὸς Ἐφεσίους δ' , 22)

ά . Στο σχολείο του Χριστού πού είναι ή Έκκλησία μαθαίνουμε ότι τή στιγμή τής μεταστροφής αποβάλλουμε τόν παλιό έαυτό μας πού φθείρεται μέ τίς άπατηλές έπιθυμίες του. « Παλιός έαυτός» σημαίνει αυτό πού ήταν κάποιος πρίν τή μεταστροφή του, αυτό πού ήταν ως παιδί του Άδάμ. Καθώς ό άνθρωπος παραδίδεται σέ άπατηλές, κακές έπιθυμίες πού του υπόσχονται στήν αρχή πολλά κι εύχάριστα, τόν γεμίζουν προσδοκίες, πού μετά αποδεικνύονται φροῦδες έλπίδες, ό άνθρωπος διαφθείρεται. Όσον αφορά τήν ένωσή του μέ τόν Χριστό, ό παλιός άνθρωπος του πιστού σταυρώθηκε και ένταφιάστηκε μαζί μέ τόν Χριστό. Ό πιστός θά πρέπει νά θεωρεῖ τόν έαυτό του ότι είναι στήν πράξη νεκρός. Έδῶ ό Παῦλος δίνει έμφαση σ' εκείνη τήν πτυχή τής αλήθειας πού αφορά τήν θέση του χριστιανοῦ: έχουμε αποβάλει από μέσα μας τόν παλιό άνθρωπο μιά γιά πάντα.

«Ανανεοῦσθαι δέ τῷ πνεύματι τοῦ νοῶς ὑμῶν»

(Πρός Έφεσίους δ' , 23).

β . Ένα δεύτερο μάθημα πού έμαθαν οἱ Έφέσιοι στά πόδια του Ίησοῦ, ήταν ότι ανανεώνονταν σ' ὅλο τό πνευματικό τους βάθος. Αυτό δείχνει μία αλλαγή στόν τρόπο σκέψης τους, μιά μεταστροφή από τήν άνηθικότητα του νοῦ στήν αγιότητα. Τό Πνεῦμα του Θεοῦ έπηρεάζει τίς νοητικές

διαδικασίες ώστε να σκεφτόμαστε όπως θέλει ο Θεός κι όχι όπως οι άνθρωποι της αμαρτίας.

*«Καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ Θεὸν
κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας» (Πρὸς
Ἐφεσίους δ', 24)*

γ . Τό τρίτο μάθημα εἶναι ὅτι οἱ πιστοί τῆς Ἐφέσου εἶχαν ντυθεῖ τὸν καινούργιο ἄνθρωπο μία γιὰ πάντα. «Καινούργιος ἄνθρωπος» σημαίνει αὐτό πού εἶναι ὁ πιστός ὅταν ἐνώνεται μέ τόν Χριστό. Εἶναι τό καινούργιο δημιούργημα, γιὰ τό ὅποιο τά παλιά ἔχουν περάσει κι ὅλα ἔχουν γίνει καινούργια (Β' Κορ. 5: 17). Αὐτός ὁ νέου τύπου ἄνθρωπος εἶναι σύμφωνος μέ τόν Θεό, δηλαδή δημιουργημένος κατὰ τήν ὁμοίωση του. Καί ἐμφανίζεται μέ νέα δικαιοσύνη καί ἀγιότητα. Δικαιοσύνη σημαίνει σωστή συμπεριφορά ἀπέναντι στούς ἄλλους. Ἀγιότητα εἶναι ἡ «εὐσέβεια τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τόν Θεό, ἡ ὁποία βάζει ἐκεῖνον στή θέση τοῦ ἑαυτοῦ του.

3. Τά χαρακτηριστικά τῆς νέας ζωῆς.

*«Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος
μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη»*

(Πρός Ἐφεσίους δ' , 25)

ά . Ὁ Παῦλος τώρα μεταφέρεται ἀπό τή θέση τοῦ πιστοῦ στή δική τους κατάσταση. Ἐπειδή ἔχουν ἀποβάλει τόν παλιό ἄνθρωπο κι ἔχουν ντυθεῖ τόν καινούργιο μέσω τῆς ἔνωσής τους μέ τόν Χριστό, τώρα θά πρέπει νά δείχνουν αὐτή τήν καταπληκτική ἀλλαγή στήν καθημερινή τους ζωή. Αὐτό μποροῦν νά τό κάνουν, ά , μέ τό νά πετάξουν ἀπό πάνω τούς τό ψέμα καί νά ντυθοῦν τήν εἰλικρίνεια. Τό ψέμα ἐδῶ περιλαμβάνει κάθε μορφή ἀνειλικρίνειας: θολή παρουσίαση τῆς ἀλήθειας, ὑπερβολή, ἀπάτη, μή τήρηση ὑποσχέσεων, προδοσία ἐμπιστοσύνης, κολακεία, μέχρι καί παραποίηση τῶν εἰσοδημάτων μας στή φορολογική μας δήλωση! Ὁ λόγος τοῦ χριστιανοῦ θά πρέπει νά εἶναι ἀπολύτως ἀξιόπιστος. Τό «ναί» του θά πρέπει νά σημαίνει ναί, καί τό «ὄχι» του ὄχι. Ἡ ζωή ἑνός χριστιανοῦ γίνεται βλασφημία παρά «ἐπιστολή Χριστοῦ», ὅταν καταφεύγει σέ ὁποιαδήποτε μορφή ἀλλοίωσης τῆς ἀλήθειας. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ἓνα χρέος πού ἔχουμε ἀπέναντι σέ ὅλους τους ἀνθρώπους. Ὡστόσο, ὅταν ὁ Παῦλος χρησιμοποιεῖ ἐδῶ τή λέξη, πλησίον, σκέφτεται συγκεκριμένα τούς ἀδελφούς μας στήν πίστη. Αὐτό γίνεται σαφές ἀπό τό κίνητρο πού δίδεται: «εἴμαστε μέλη τοῦ ἴδιου σώματος» (βλ. Ρωμ. 12:5 καί Ἀ Κορ. 12:12-27). Εἶναι τόσο ἀδιανόητο σέ ἓναν πιστό νά πεῖ ψέματα σέ ἓναν ἄλλο πιστό,

ὅσο θά ἦταν σέ ἓνα νεῦρο μέσα σ' ἓνα σῶμα νά στείλει σκόπιμα ἓνα λάθος μήνυμα στόν ἐγκέφαλο ἢ στό μάτι νά ἐξαπατήσῃ τό ὑπόλοιπο σῶμα ὅταν πλησιάζει κίνδυνος.

*«Ὁργίζεσθε, καί μὴ ἀμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω
ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν» (Πρὸς Ἐφεσίους δ' , 26)*

β . Μία δεύτερη περιοχή ὅπου πρέπει νά ἀνανεωθεῖ πρακτικά στή ζωή μας, σχετίζεται μέ τήν ἀμαρτωλή ὀργή καί τόν δίκαιο θυμό. Ὑπάρχουν φορές πού ἓνας πιστός μπορεῖ νά ὀργιστεῖ δικαίως, γιά παράδειγμα, ὅταν προσβάλλεται τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

Σέ τέτοιες περιπτώσεις ὁ θυμός ἐπιβάλλεται: ὀργίζεσθε. Ὁ θυμός κατά τοῦ κακοῦ μπορεῖ νά εἶναι δίκαιος. Ἄλλες φορές, ὅμως ὁ θυμός εἶναι ἀμαρτωλός. Ὅταν πρόκειται γιά ἓνα συναίσθημα φθόνου, ζήλιας, πίκρας, ἐκδίκησης, ἢ μίσους ἐξαιτίας κακῶν προσωπικῶν πράξεων, τότε ἀπαγορεύεται. Ὁ Ἀριστοτέλης εἶχε πεῖ, «καθένας μπορεῖ νά θυμώσῃ -εἶναι εὐκόλο. Ἀλλά νά θυμώσῃς κατά τοῦ σωστοῦ ἀτόμου, στόν σωστό βαθμό στόν σωστό χρόνο, καί μέ τόν σωστό τρόπο, αὐτό δέν εἶναι καθόλου εὐκόλο».

Ἄν ἓνας πιστός ἐνδώσῃ στήν ἄδικη ὀργή, θά πρέπει νά τήν ἐξομολογηθεῖ καί νά τήν καταδικάσῃ ἀμέσως. Ἡ ἐξομολόγηση θά πρέπει νά γίνῃ καί πρὸς τόν Θεό καί πρὸς τό θύμα τῆς ὀργῆς του. Δέν θά πρέπει νά κρατᾶμε κακίες, νά

τρέφουμε πίκρες, νά κουβαλάμε έκνευρισμούς. «Ἡ δύση του ἡλίου ἄς μὴν σᾶς βρίσκει ἀκόμα ὀργισμένους», λέει ὁ ἀπόστολος. Ὅτιδήποτε καταστρέφει τὴν κοινωνία μέ τὸν Θεό ἢ μέ τοὺς ἀδελφούς μας, θά πρέπει νά διευθετεῖται χωρὶς χρονοτριβή.

«Μηδὲ δίδετε τόπον τῷ διαβόλῳ»

(Πρὸς Ἐφεσίους δ΄ , 27)

γ . Οἱ ἀνομολόγητες ἀμαρτίες τῆς συμπεριφορᾶς μας παρέχουν στὸν διάβολο πάτημα ἢ ἔρεισμα γιὰ δράση μέσα μας. Εἶναι ικανός νά βρεῖ πολλά τέτοια πρὶν ἐμεῖς διανοηθοῦμε κἂν νά τὸν βοηθήσουμε! Συνεπῶς, δέν θά πρέπει νά δικαιολογοῦμε τὸν φθόνο, τὴν ὀργή, τὴ ζήλια, τὸ μῖσος ἢ τίς ἐκρήξεις θυμοῦ. Αὐτές οἱ ἀμαρτίες δυσφημίζουν τὴ χριστιανικὴ μαρτυρία, σκανδαλίζουν τοὺς μή πιστοὺς, προσβάλλουν ἐμᾶς τοὺς πιστοὺς καὶ μᾶς πληγώνουν πνευματικά καὶ σωματικά.

4. Ἡ χριστιανικὴ μαρτυρία.

«Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερσίν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι»

(Πρὸς Ἐφεσίους δ' , 28)

ἀ . Ὁ Παῦλος τώρα στρέφει τὴν προσοχή του στίς συγκριτικά ἀντίθετες μορφές συμπεριφορᾶς: τῆς κλεψιάς καί τῆς ἀπλοχεριᾶς. Ὁ παλιός ἄνθρωπος κλέβει ὁ νέος ἄνθρωπος συμμερίζεται τὰ ἀγαθὰ του μέ τούς ἄλλους. Βγάλτε τόν παλιό, βάλτε τόν νέο! Τό γεγονός ὅτι ὁ Παῦλος ἀπευθύνει σέ πιστούς μία ὁδηγία σάν κι αὐτή, ὅπως «Ὅποιος ἔκλεβε ἄς μὴν κλέβει πιά», ἀνασκευάζει κάθε νύξη ὅτι οἱ χριστιανοί εἶναι τέλειοι, χωρίς ἁμαρτία. Οἱ Χριστιανοί ἐξακολουθοῦν νά ἔχουν τὴν παλιά, κακή, ἐγωϊστική φύση ἢ ὁποία θά πρέπει νά θεωρεῖται νεκρή στήν καθημερινή ζωή. Ἡ κλεψιά μπορεῖ νά ἔχει πολλές μορφές ἀπό μικροκλοπές μέχρι τή μή πληρωμή χρεῶν, τή «μαρτυρία γιά τόν Χριστό» σέ βάρος τῆς ὥρας ἐργασίας, τὴν κλοπή τῆς πνευματικῆς ιδιοκτησίας, τή χρήση ψευδῶν μετρήσεων καί τὴν παραποίηση τῶν λογαριασμῶν ἐξόδων. Φυσικά, αὐτή ἢ ἀπαγόρευση τῆς κλοπῆς δέν εἶναι καινούργια. Ὁ μωσαϊκός νόμος ἀπαγόρευε τὴν κλοπή (Ἐξοδ. 20:15). Αὐτό, ὅμως, πού ἀκολουθεῖ, κάνει τό χωρίο χαρακτηριστικά Χριστιανικό; Δέν θά πρέπει μόνο ν' ἀπέχουμε ἀπό τὴν κλεψιά, ἀλλά θά πρέπει νά ἐργαζόμαστε σ' ἓνα ἀξιοπρεπές ἐπάγγελμα γιά νά μπορούμε μέ μοιραζόμαστε τὰ

ἀγαθά μας μέ ἄλλους πού εἶναι λιγότερο εὐνοημένοι στή ζωή. Ἡ χάρη κι ὄχι ὁ νόμος εἶναι ἡ δύναμη τῆς ἀγιότητος. Μόνο ἡ θετική δύναμη τῆς χάρης μπορεῖ νά μεταβάλει ἕναν κλέφτη σέ ἄνθρωπο τῆς γνήσιας φιλανθρωπίας,

Πόσο ριζοσπαστικό κι ἐπαναστατικό εἶναι αὐτό! Ἡ φυσιολογική προσέγγιση εἶναι οἱ ἄνθρωποι νά ἐργάζονται γιά νά προμηθευτοῦν ὅτι ἔχουν ἀνάγκη κι ὅ,τι ἐπιθυμοῦν. Ὅταν αὐξάνεται τό εἰσόδημά τους, αὐξάνεται καί τό βιοτικό τους ἐπίπεδο. Ὅλα στή ζωή τους περιστρέφονται γύρω ἀπό τόν ἑαυτό τους, Αὐτό τό ἐδάφιο εἰσηγεῖται μία ἀνώτερη πιό προχωρημένη χριστιανική ἄποψη σχετικά μέ τήν ἐργασία. Ἡ ἐργασία πρέπει νά εἶναι ἕνα μέσο ἐξασφάλισης ἑνός τίμιου βιοτικοῦ ἐπιπέδου γιά μία οἰκογένεια, ἀλλά ἐπίσης καί μέσο ἀνακούφισης τῆς ἀνθρώπινης ἀνάγκης τοῦ διπλανοῦ μας, πνευματικῆς καί ὑλικῆς. Καί πόσο μεγάλη εἶναι αὕτη ἡ ἀνάγκη!

«Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλ' εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῶ χάριν τοῖς ἀκούουσιν» (Πρὸς Ἐφεσίους δ' , 29)

β' . Ὁ ἀπόστολος τώρα στρέφεται στό ζήτημα τοῦ λόγου καί συγκρίνει τόν ἄχρηστο λόγο, μέ τόν λόγο τόν ἐποικοδομητικό.

Σαπρός λόγος έννοεΐται γενικά ή όμιλία πού εΐναι βρώμικη καί περιέχει ύπονοούμενα. Θά μπορούσε νά σημαΐνει πρόστυχα άστεΐα, βλασφημίες κι άσεμνες ιστορίες. Έδω, όμως, έχει πιθανώς τή γενικότερη έννοια του κάθε μορφής λόγου πού εΐναι επιπόλαιος, κενός, άσκοπος κι άχρηστος, γενικά λόγος βλαβερός. Ό Παύλος άσχολεΐται μέ τήν άισχρή καί πρόστυχη γλώσσα στό 5:4 έδω μās λέει νά εγκαταλείψουμε τά άνώφελα λόγια καί νά τ' αντικαταστήσουμε μέ λόγια έποικοδομητικά. Ό λόγος του χριστιανουΐ θά πρέπει νά εΐναι:

Έποικοδομητικός. Θά πρέπει νά έχει ως άποτέλεσμα τήν πνευματική οΐκοδομή των άκροατών.

Κατάλληλος. Θά πρέπει νά ταιριάζει στήν κάθε περίσταση.

Γεμάτος χάρη. Θά πρέπει νά κάνει καλό σ' αυτούς πού τόν άκοΐνε.

*«Καί μή λυπεΐτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ Θεοῦ,
ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως»
(Πρός Ἐφεσίους δ' , 30)*

γ . Μήν λυπεΐτε μέ τή συμπεριφορά σας τό Πνεῦμα του Θεου τό Ἅγιο, τό όποΐο άποτελεΐ τή σφραγίδα του Θεου πάνω σας, έγγύηση ότι θά έρθει ή ήμέρα τής όλικής άπολύτρωσης.

Ἄν αὐτό τό συσχετίσουμε μέ τό προηγούμενο ἐδάφιο, σημαίνει ὅτι ὁ ἄχρηστος λόγος λυπεῖ τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Μπορεῖ νά συνδεθεῖ καί μέ τά ἐδάφια 25-28 γιά νά καταδείξει ὅτι τό ψέμα, ὁ ἄδικος θυμός καί ἡ κλεψιά ἐπίσης λυποῦν τό Ἅγιο Πνεῦμα. Ἡ, κατά μία ἀκόμη πιά γενική ἔννοια, μπορεῖ νά ἐννοεῖ ὅτι θά πρέπει ν' ἀποφεύγουμε ὅτιδήποτε καί ὅλα ὅσα λυποῦν τό Πνεῦμα,

Ὑπονοοῦνται τρεῖς πιθανοί λόγοι πού θά πρέπει νά μή λυποῦμε τό Πνεῦμα:

1. Ἐπειδή εἶναι τό Ἅγιο Πνεῦμα. Ὅτιδήποτε δέν εἶναι ἅγιο του εἶναι ἀπεχθές.

2. Αὐτός εἶναι τό Ἅγιο Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, μέλος τῆς θείας Τριάδας.

3. Ἀποτελεῖ τή σφραγίδα τοῦ Θεοῦ πάνω μας γιά τήν ἡμέρα τῆς τελικῆς ἀπολύτρωσης. Ὅπως ἔχει προαναφερθεῖ ἡ σφραγίδα ὑποδηλώνει ἰδιοκτησία καί ἀσφάλεια. Τό Πνεῦμα εἶναι ἡ σφραγίδα πού ἐγγυᾶται τήν ἀσφάλειά μας μέχρι τήν ἐπιστροφή τοῦ Χριστοῦ γιά νά μᾶς παραλάβει, καί νά ὀλοκληρωθεῖ ἔτσι ἡ σωτηρία μας. Εἶναι πολύ ἐνδιαφέρον ὅτι ὁ Παῦλος ἐδῶ χρησιμοποιεῖ τήν παντοτινή ἀσφάλεια τοῦ πιστοῦ ὡς ἕναν ἀπ' τούς σημαντικότερους λόγους γιά τόν ὁποῖο δέν θά πρέπει ν' ἁμαρτάνουμε.

Τό γεγονός ὅτι μπορεῖ νά λυπηθεῖ δείχνει ὅτι τό Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι πρόσωπο κι ὄχι μιά ἀπλή δύναμη. Σημαίνει

ἐπίσης ὅτι μᾶς ἀγαπάει, ἐπειδὴ μονάχα ἓνα πρόσωπο πού ἀγαπάει μπορεῖ νά λυπηθεῖ. Ἡ ἀγαπημένη διακονία τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ εἶναι νά δοξάζει τόν Χριστό καί νά μεταμορφώνει τόν πιστό σέ βαθμό πού νά μοιάζει στόν Χριστό (Β΄ Κορ. 3:18). Ὄταν ἓνας Χριστιανός ἀμαρτάνει, τότε τό Πνεῦμα ἐνεργεῖ ὡς διάκονος ἀποκατάστασης. Λυπᾶται νά βλέπει τήν πνευματική πρόοδο τοῦ πιστοῦ νά ἀνακόπτεται ἀπό κάποια ἀμαρτία. Θά πρέπει νά ὁδηγήσει τότε τόν χριστιανό σέ μετάνοια κι ἐξομολόγηση αὐτῆς τῆς ἀμαρτίας.

5. Τά ἀποβαλλόμενα πάθη.

*«Πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ
καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ»
(Πρὸς Ἐφεσίους δ΄ , 31)*

Ὅλες οἱ ἀμαρτίες τῆς συμπεριφορᾶς καί τῆς γλώσσας θά πρέπει νά ἐγκαταλειφθοῦν. Ὁ Παῦλος ἀπαριθμεῖ ἀρκετές ἀπ' αὐτές. Μολονότι δέν εἶναι δυνατό νά διακρίνουμε μέ ἀκρίβεια τήν καθεμιά, ἔχουμε μια γενική ἰδέα γι' αὐτές:

Δυσαρέσκεια: Εἶναι ἡ ὑποβόσκουσα πικρά, ἡ ἀπροθυμία συγχώρεσης, τά σκληρά συναισθήματα.

Θυμὸς: Εἶναι τό ξεσπάσματα ὀργῆς, τά βίαια συναισθήματα, ἡ παροξυσμοί στή συμπεριφορά.

Όργη: Είναι οι γκρίνιες, ή έχθρική διάθεση, οι έχθροπραξίες.

Κραυγή: Τά θορυβώδη ξεσπάσματα θυμοῦ, οι φωνές, οι όργισμένοι διαπληκτισμοί, ή άποδοκιμασία τοῦ άντιπάλου μέ φωνές.

Κατηγορία: Είναι ή προσβλητική γλώσσα, οι συκοφαντίες, ό ύβριστικός λόγος

Κακότητα: Είναι νά εὔχεσαι τό κακό στους άλλους, ό φθόνος, ή μοχθηρία.

6. Οι άρετές τοῦ Χριστοῦ.

«Γίνεσθε δέ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὔσπλαγχοι, χαριζόμενοι έαυτοῖς καθώς και ό Θεός έν Χριστῷ έχάρίσατο ήμῖν»

(Πρός Έφεσίους δ΄ , 32)

Όλες αυτές οι άμαρτίες συμπεριφορᾶς θά πρέπει νά σταματήσουν, και θά πρέπει τό κενό νά γεμίσει μέ τήν καλλιέργεια τῶν ιδιοτήτων τοῦ Χριστοῦ. Τά προηγούμενα ἦταν φυσικά ήθικά έλαττώματα ακολουθοῦν οι ύπερφυσικές άρετές:

Καλοσύνη: Είναι τό άνιδιοτελές ενδιαφέρον για τήν εὔτυχία τῶν άλλων κι ή έπιθυμία νά προσφέρει κανείς βοήθεια ακόμη και μέ μεγάλη προσωπική θυσία.

Εὐσπλαχνία: Τό ἐνδιαφέρον συμπαθείας, στοργῆς καί συμπόνιας πρὸς τοὺς ἄλλους, καί ἡ προθυμία νά σηκώσουμε τὰ βάρη τους.

Συγχωρητικότητα: Μ' ἄλλα λόγια ἡ ἐτοιμότητα νά συγχωρήσουμε τὰ παραπτώματα τῶν ἄλλων, νά παραβλέπουμε κάθε ἐναντίον μας κακία, καί νά μὴν ἔχουμε καμία ἐπιθυμία ἀνταπόδοσης,

Τό μεγαλύτερο παράδειγμα συγχωρητικότητας τό δίνει ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Ἡ βάση τῆς συγχώρησής του εἶναι τό ἔργο τοῦ Χριστοῦ στὸν Γολγοθά. Κι ἐμεῖς ἀποτελοῦμε τὰ ἀνάξια ἀντικείμενα αὐτῆς τῆς συγχώρησης. Ὁ Θεός δέν θά μπορούσε νά συγχωρήσει τὴν ἁμαρτία χωρὶς νά ἔχει ικανοποιηθεῖ δίκαια. Μὲ τὴν ἀγάπη του προμήθευσε τὴν ικανοποίηση πού ἀπαιτοῦσε ἡ δίκαιοσύνη του. Ἐν Χριστῷ, δηλαδή, στό πρόσωπο καί στό ἔργο τοῦ Χριστοῦ ὁ Θεός βρῆκε τὴ δίκαιη βάση πάνω στὴν ὁποία θά μπορούσε νά μᾶς συγχωρήσει.

Ἀπὸ τὴ στιγμή πού ἐκεῖνος μᾶς συγχώρησε ὅταν τοῦ χρωστούσαμε «ἐκατομμύρια Εὐρώ», ὀφείλουμε κι ἐμεῖς νά συγχωροῦμε τοὺς ἄλλους ὅταν μᾶς χρωστᾶνε «μερικά Εὐρώ» (Ματθ. 18:23-28).

Τὴ στιγμή πού κάποιος μέ βλάπτει, πρέπει νά τόν συγχωρήσω. Τότε ἡ δική μου ἡ ψυχὴ ἀπελευθερώνεται. Ἐάν κρατάω ὅτιδήποτε ἐναντίον τοῦ ἄλλου, ἁμαρτάνω ἀπέναντι στὸν Θεό καί σ' αὐτό στὸν ἄνθρωπο, καί διακινδυνεύω τὴν

συγχώρεσή τοῦ Θεοῦ γιά μένα. Εἴτε ὁ ἄνθρωπος αὐτός μετανοήσει εἴτε διορθώσει τό κακό εἴτε μοῦ ζητήσει συγνώμη εἴτε ὄχι, δέν ἔχει καμία σημασία. Ἐγώ μέσα μου τόν ἔχω συγχωρήσει. Πρέπει, βέβαια, ν' ἀντιμετωπίσει τόν Θεό γιά τό κακό πού μοῦ ἔχει κάνει· αὐτό ὅμως εἶναι κάτι ἀνάμεσα σ' αὐτόν καί στόν Θεό καί δέν ἀφορᾷ ἐμένα, ἐκτός ἀπ' τό ὅτι θά πρέπει νά τόν βοηθήσω σύμφωνα μέ τό Ματθ. 18:15, κλπ. Εἴτε ὅμως αὐτό πετύχει εἴτε ὄχι καί πρίν γίνει ὅτιδήποτε ἐγώ θά πρέπει νά τόν συγχωρήσω,

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ Δανιήλ

